

29.02.2024

Gimnastyka języka - Część 28

Różnicowanie głosek: S – Ś

Z pary głosek „s-ś” to ta druga z nich pojawia się w rozwoju mowy dziecka jako pierwsza. U dzieci, które dopiero zaczynają mówić lub nie ukończyły jeszcze czwartego roku życia normą jest zamienianie (substytuowanie) głosek „s” i „sz” głoską „ś” (stąd urocze realizacje typu „śafa”, „śmok” czy „piesiek”). Czasem jednak zdarza się, że dziecko starsze, które już potrafi wymówić prawidłowo „s”, wciąż wymawia wyrazy z tą głoską jakby było tam „ś”. Trudności w różnicowaniu słuchowym tych dźwięków mogą wynikać u dzieci ze słabszej ich identyfikacji. Aby pomóc usprawnić tę zdolność, warto wykorzystać poniższe ćwiczenia:

1. Dziecko powtarza/odczytuje poniższe zestawienia sylab:

ŚA – SA	AŚA – ASA	AŚ – AS
ŚE – SE	EŚE – ESE	EŚ – ES
ŚO – SO	OŚO – OSO	OŚ – OS
ŚU – SU	UŚU – USU	UŚ – US

2. Następnie dziecko powtarza wyrazy:

sałata – siano – smok – skok – ściana – seler – śmiech – sól – siatka – sałata – siodło – śliwka – sandały – ślady – samolot – śmietana – nasiona – usta – wiśnie – ognisko – naleśniki – uśmiech – kapusta – taśma – osa

3. Kolejne ćwiczenie zawiera w sobie zwroty wyrazowe:

stare siodło	słodka śmietana	śliwkowy sok
koślawe sanki	śpiący lis	kaktus tatusia
miś Sylwii	ślady tygrysa	klasa Adasia

4. W następnej kolejności - zdania:

Tatuś Sławka lubi naleśniki, sok i bitą śmietaną.

Sylwia i Tosia ubrały śliwkowe sukienki na święto lasu.

Kosmaty osiołek je słomę z paśnika.

Osiłek Stefan kupuje ser, maślaki i ananasowy kisiel.

Kasia bawi się z Sabiną jej ślicznym, srebrnym rysiem-maskotką.

5. Warto zaproponować dziecku zabawę w rozdzielanie, np. kolorowych karteczek, na

dwie grupy - z głoską "ś" oraz "s". Na karteczkach zapisujemy słowa:

wieś, mrowisko, gęś, maska, ptyś, kosa, łoś, jesień, tygrys, nasiona, włos, huśtawka, długopis, osiem, globus, sikawka, kaktus, sitko, skakanka, śmietnik, samochód, sikorka, sople, ślub, sum, suwak

6. Uzupełnianie słów:

Po niebie leci ...amolot.

W sadzie rosną jabłka, wi...nie i ...liwki.

Mama kupiła Markowi nowe ...podnie.

W deszczową pogodę nosimy kalosze, a w słoneczną - ...andały.

Najważniejszy posiłek dnia to zdrowe ...niadanie.

7. Rozwiązywanie zagadek:

Kiedy lato spędzasz w mieście,
chcesz poszaleć w wodzie czasem.

Poproś mamę, tatę, siostrę,
żeby wzięli Cię na

Las kocha szczerze.

Zwierzętom dobrze życzy.

Ma zielony mundur.

Bo to pan

To dobrze znana
roślina strączkowa,
może być "Jaśkiem"
albo szparagowa

Gdy jesienna pora przyjdzie,
z drzewa wszystkie opadają,
różne barwy przybierają
i po świecie się błakają.

Lubię ciepło, lubię słońce,
gdy w doniczce siedzę.
I mam bardzo ostre kolce,
choć nie jestem jeżem.

W głębinach mórz i oceanów
już wiele razy ją widziano.
Mówią, że dziwnym jest stworzeniem,
bo ma aż osiem długich ramion.

Źródła:

J. Cieszyńska „Metody wywoływania głosek”,
Słowniczek zajęciowy ś (<https://domologo.pl/logopedia/wymowa/gloski-ciszace/slowniczek-zajeciowy-gloska-s-2/>),
Słowniczek zajęciowy s (<https://domologo.pl/logopedia/wymowa/gloski-syczace/slowniczek-zajeciowy-gloska-s/>),
Zagadki dla dzieci (<https://zagadki dla dzieci.net/>).

opracowała: mgr Monika Śpiewak-Sondej, logopeda